

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Dissertatio Philosophico-Philologica In Nouissima Daudis
Verba, 2. Sam. XXIII, 1-8**

Stentzler, Lorenz Stentzler, Lorenz

Gryphiswaldiæ, [MDCCXXXVIII?]

VD18 13287737

§. XI. [Analysis Grammatica.]

urn:nbn:de:gbv:45:1-14998

cum autem & fœderis & domus mentio antea sit facta, non immerito quæstio mouetur: an verbum propius respiciat, an remotius? Natura vocis הַצִּמְיָה & Scopus dicentis posterius suadent. Sensus itaque horum verborum est: Omnis salus & omne desiderium est, quando non germinare faciet domum meam.

§. X.

Spiritus Sanctus, optimus dicendi magister, licet sua non exegerit ad canones Logicorum, sapientissimo quippe consilio sæpius ab illis recedens, ordinis tamen fuit obseruantissimus, hinc & nobis analysis logica horum verborum, quæ meditanda sumsimus, non erit negligenda. En itaque verba Dauidis nouissima, in quibus continetur I. inscriptio, quæ exponit 1. Tempus, 2. Auctorem verborum, ita vt a) humiles eius natales exponantur, b) dignitas eius regia α) in se spectata, & β) a quo illi sit collata, extollatur, c) donum eius $\theta\epsilon\omega\pi\nu\epsilon\upsilon\varsigma\iota\alpha\varsigma$ deprædicetur v. 1. II. Argumentum verborum, quod nobis sistit 1. obiectum personale, quod est a) DEVS Pater, b) Spiritus Sanctus v. 2. c) Filius, qui describitur α) respectu populi sui \aleph) vt DEVS, \beth) vt rupes, γ) respectu reliquorum, vt Dominus, cuius affectiones sunt * iustitia ** timor DEI s. reuerentia v. 3. 2. Obiectum reale, & quidem a) remotiue, est excidium familiæ Dauidis in Salomonis posteris, vbi α) $\omega\pi\acute{o}\tau\alpha\iota\varsigma$ per simile v. 4. β) $\acute{\alpha}\omega\delta\omicron\sigma\iota\varsigma$ v. 5. parte priori. b) positiue, est aduentus Messiaë in carnem, vbi \aleph) familia Messiaë, \beth) fructus amplitudo, γ) tempus v. 5. δ) pœna ab hostibus sumenda, qui describuntur * tanquam qui pœnitere nesciant v. 6. ** grauissimis pœnis affiendi. v. 7.

§. XI.

Accedimus tandem ad Philologiam, vt quæ exinde ad usum nostrum transferre queamus, delibemus. V. I.

(וְאֵלֶּה)

וְאֵלֶּה. Particula Vau sæpius quidem abundat, hic vero minime propter rationem §. VIII. allatam Vertenda nobis erit: Præterea (*). Admittimus, pro- ut supra §. III. iam declarauimus, in his verbis Synchronism, i. e. Traiectionem, qua facta alio recensentur, quam contigerunt, ordine, non tamen sine consilio sapientissimo. Cl. WOKENIUS in aliam quidem ingres- sus est sententiam, dum Synchronismi bellum indixit, illam- que exulare iubet ex codice sacro. Hac ipsa enim sum- ma putat misceri imis, rotunda quadratis, quo maxime simus iniurii in verborum Sc. S. auctorem. Verum enim vero cum non omnis Synchronismus inferat confusionem, sed circumstantiæ sæpissime illam requirant, liceat nobis hac in parte a Cl. auctore, id quod pace eius fiat, discede- re, qui dum id sibi datum esse credidit, vt impietati Cri- titorum obices poneret, & effrenem illorum libidinem, qua grassantur licentius in Sacrum Codicem, reprimeret atque retunderet, laboris fructum tulit amplissimum, qui- bus vero locorum, §. III. ex Samuelis libro allatorum, ordinem sartum textum conseruaret, frustra quærimus in Pietate Critica. וְאֵלֶּה includit significationem verbi substantiuu (**). Pro וְאֵלֶּה LXX. legerunt וְאֵלֶּה, reddide- runt enim αἰσῶς. Est vero nomen Particip constructum. Vocabulum tritum & commune in Prophetarum exordi- is. Targum reddit per וְאֵלֶּה. וְאֵלֶּה Vau hic reddendum est: Inquam (†). Ante וְאֵלֶּה supplendum ducimus וְאֵלֶּה. Celeb. WOKENIUS, cuius modo mentionem fecimus, El- lipses omnes ex sacrario Hebræi Textus exclusos vult in libro singulari (††), an vero hac ratione rebus Scripturæ consu-

(*) NOLDIUS I c p. 281. n. 28.

(**) DANZII Interpr ed. min. §. 40. l. 2.

(†) DANZII Interp §. 149. II.

(††) de Ellipsis e Textu Biblico Hebræo sollicite eliminandis, Witteb. 1732.

consuluerit, aliis diiudicandum relinquimus. Propius nobis ad verum accedere videtur HILLERUS, qui in Dissertatione peculiari fusius egit de sermone scriptorum diuinorum elliptico (†), qui p. 380. obseruat, τὸ ῥῶΝ sæpius esse supplendum, id quod ratio linguæ sibi postulat. **וְהָקָה** LXX. verterunt: ὃν ἀνέστησε κύριος ἐπ' αὐτόν κ. τ. λ. Codice non punctato sunt vsi. B. LUTHERUS reddidit: der versichert ist vom x. Sed verbum in hac significatione non occurrit in sacro codice, licet PFEIFFERUS quædam loca afferre voluerit (††). Rectius redditur: Qui constitutus est. MARCKIUS (*) **וְהָקָה** pro Participio Hophal habet, quod in statu constructo ponitur ad mentem cl. Auctoris cum Patach, hinc sequens **עַל** nominaliter quidem vertit, sed tanquam rectum in casu Genitiuo, *constituti Excelsi, s. ab Excelso*, vt huic nostræ Propositioni cum sequentibus eo melius conueniat. Verum enim vero cum rationem nullam adferat, quare animum suum induxerit, vt hoc crederet, & hac ratione **וְ** mutatum esset in **וּ**, quod insolens videtur, in sententiam eius descendere non possumus. **עַל** est alias Particula, & scribitur cum Patach. Nonnunquam vero significationem nominalem sustinet, vt Hos. VII. 16. XI. 7. & in hoc loco. Syrus reddit. *Iugum* erexit. LXX. κύριος. Chaldæus **לְמַלְכוּתוֹ** qui euectus est in regnum. **מִשִּׁיחַ** significat vnctum, & adhibetur de Saulo 1. Sam. XXIII. 7. II. Dauide 2. Sam. XVIII. 22. Coreso Ies. XXXV. 1. V. II. Post **מִלְתּוֹ** supplendum censemus **הָיָה** est vel fuit, quod sæpe omittitur (**) V. III, Pro **מִוְשָׁל** LXX. habent prouerbium,

(†) Syntagm. Herm. p. 368. seqq.

(††) Dub. Vex. ad h. l.

(*) in Exeget. Exercitatt. ad L. selecta II. V. & N. T. Exercit. XII. p. 191. seqq.

(**) DANZH Interp. §. 177.

bium, cuius mutationis ratio non potest esse ignota. Ante יָרַת suppleatur ב , in (*). V. III. Vau in וּכְאוֹר reddendum est: Profecto, NOLDIUS (**). Ante יָרַת inseratur כְּאוֹר , quando (†). Futurum vero hic ponitur pro Præsenti per Enallagen, Scriptoribus Sacris vsitatam. Celebrerrimus quidem WOKENIUS hic quoque auctoritatem Sc. S. sartam textam conseruare, & CLXXII. V. T. locis, ab Enallagis liberatis, Textum Ebræi Codicis simplicitati, DEO dignæ, restituere maximo contendit opere (††); ipsa vero status controuersia expositio in Præf. p. 8. facta, nos docet, quale iudicium de hac controuersia sit ferendum; quæritur enim: An tales dentur Enallagæ in Textibus S. Bibliorum originalibus, quæ veri nominis tales sint, & frustra, sineque causa ita posita? In fine versiculi 4. supplenda sunt hæc verba: $\text{וַיִּצְאֵן וַיִּשְׁאֵר אֶבְרָתָא}$ efflorescit herba, quæ cito rursus perit. Durior quidem, si verum fateri volumus, hæc est Ellipsis; sed GLASSIUS (*) nobis auctor est, Scriptores Sacros sæpissime breuitatis studio, nec sine elegantia, præsertim in similibus, hoc elliptico dicendi genere uti, ut alterum comparisonis membrum vel plane omittatur, vel verbulo tantum significetur. Si vero vnum alterumue membrum interdum omittitur, quidni verba aliquot, ex antecedentibus facile supplenda? V. V. כִּי reddimus: Profecto, NOLDIUS (**), ut adeo duplex affirmatio præmissa sit huic promissioni, quæ sollicitum habebat Dauidem, cum in וּכְאוֹר iam asseueratio facta esset. עַם notat nonnunquam coniunctionem, DANZIUS (†). בְּרִית deriuatur vela בְּרִית elegit, quod personæ & res eliguntur, inter quas, & de quibus fœdus contrahitur, vel a בְּרִית percussit, quod in pangendis fœ-

D

deri-

(*) HILLERUS l. c. p. 370. (**) Concord. p. 272. n. 11. (†) NOLDIUS l. c. p. 386. n. 11. (††) in Textu Ebræo ab Enallagis liberato Lips. & Witteb. 1726. (*) Philol. S. L. I. Tr III Sect. VI. p. m. 298. (**) l. c. p. 394. n. 4. (†) Interpr. § 132.

deribus hostiæ cædi solebant. Denotat nonnunquam promissionem (+). **שׁוּב** posuit scilicet DEUS (++) , **וּשְׁמַרָהּ** Participium præteriti temporis ponitur pro futuro (+++). Post **חָפֵץ** suppleatur **כּוּ**, vel **חָפֵץ** legatur, sic enim alias occurrit. **יִצְמִיחַ** Lutherus reddidit: das nichts wächset. Est coniugatio Hiphil, significat: Germinare facit, scilicet DEUS [*]. LXX. reddiderunt: *ὅτι ἢ μή βλασῆσῃ ὁ παρανόμος*, quoniam non germinabit iniquus, quod nomen ex sequenti versiculo transsumtum est, quoniam distinctionis rationem non habuerunt. V. VI. **וּבְלִיעַל**. Vau hic vertitur: *Quod attinet*, est enim in oratione aduersatiua [**]. Composita est vox vel ex **בְּלִי** & **יַעַל** & denotat inutile terræ pondus, vel ex **בְּלִי** & **עוֹל**, i. e. qui iugum ferre non potest [***]. Vtrumque eminentiori gradu competit Principi tenebrarum. LXX. verterunt: *παρανόμος*. Syrus & Chaldæus: Impii. **מִנֵּר** significat: Amota. LXX. *ἐξωσμένη*, eiecta. **כֻּלְהֶם** omnes illi, **ה** per Epenthesis insertum. RAMBACHIUS: Dum inserto **ה** tonus protrahitur, immorari aliquantisper videtur diuinus auctor considerationi huius multitudinis impiorum, antequam pronuntiet, illos in vniuersum omnes, quantacunque specie ornatos, esse plantas, a Deo non plantatas, adeoque euellendas [+]. **וַיִּקְחוּ** sument sumentes, vel sumentur. [++] V. VII. **וַיֵּשׁ** Vau hic redditur: Quodsi [+++] **אִישׁ** quispiam [++++] **בְּרֹזֶל וְעֵץ חֲנִירִית** ferro & ligno hastæ. Notes hic Hendiadyne, i. e. hasta ferro præfixa [++++]. Similis hic non habetur ratio, quoniam ita instructi spinas non solemus

(+) STOCKIUS in Clauē L. S. V. T. p. 153. (++) DANZIUS Interp. §. 79 II. (+++) Idem §. 162. 2. [*] DANZ I c. §. 79. II. [**] NOLDIUS I c. p. 298. n. 55. [***] STOCKIUS I c. p. 458. BUXTORFFII Lex p. 558. [++] HERM. S. p. m. 342. [++] DANZIUS I. c. §. 72. 1. 3. [++++] NOLDIUS I c. p. 302. n. 60. [++++] DANZIUS I. c. §. 31. n. 1. [++++] GLASSIUS I. c. Lib. III Tr. I. can. 6. p. m. 553.

mus aggredi; respectus potius habetur ad rem ipsam, qui erant impii, seditiosi atque rebelles tempore Salomonis. שרף ושרוף comburendo comburentur. Hæc loquendi ratio apud Hebræos notat rei certitudinem [†]. Vau in שרף reddimus: Quinimo, quoniam grauissima hic denotatur pœna. [††] בשבת. LXX. αἰσχύνῃ αὐτῶν, in ignominiam illorum. Miscuerunt litteras, & suffixum addiderunt. Rectius: In sede, s. loco. Im Freywilligen Heb. Opffer [†††] hæc exponuntur de excidio Judæorum per Vespasianum facto. Cum vero generatim spectent ad omnes impios & refractarios, qui Messia se opponunt, non exclusis tamen illis, qui Dauidi occasionem dederunt, in hæc verba erumpendi, ratio non apparet, cur ad Judæos tantum vaticinium sit restringendum.

§. XII.

Accentuum ratio cum quoque sit habenda, vsus illorum in primis se exerit v. l. B. LUTHERUS ita vertit: Es sprach der Mann, der versichert ist von dem Messia des Gottes Jacob. Huic versioni accentus repugnant. Particula enim על si vertenda hic esset de, coniungenda quoque esset per seruum cum sequenti voce משיח. Quod cum factum non sit, & præterea hæc vox accentu quodam domino maioris conditionis sit notata, apparet exinde, quod sensus hic quoque magis completus sit, quam in voce יעקב eodem accentu ornata. Vid. WEIMARUS [*]. PFEIFFERUS quidem habet, quæ nobis obiiciat [**]; Sed loca, ad quæ prouocat, ita sunt comparata, vt nostro non respondeant. v. 3. B. LUTHERUS: Es hat der Gott Israel zu mir gesprochen. Verba illa: zu mir propter accentuum positum rectius referuntur ad sequens comma; Sed cum hæc monuisse sufficiat, properamus ad

D 2

§. XIII.

[†] DANZ. l. c. § 77. n. 1. [††] DANZIUS l. c. § 149. II. 5. [†††] p. 46. seqq. [*] In vsu Accent. Bibl. p. m. 94. f. SCHOTTERUS l. c. §. V. VI. [**] Dub. Vex. p. 400.

